

Štát by nemal kupovať od Penty už postavenú nemocnicu Bory

Termín „plán obnovy“ nadobúda v súčasnej situácii bombardovania a ostreľovania Ukrajiny síce iné konotácie, ale v tomto článku sa budeme odvolávať na dokument Plán obnovy, ktorý Slovensko predložilo minulý rok Európskej komisii ako podmienku pre čerpanie mimoriadnych 6,3 miliárd eur v dôsledku zmierňovania negatívnych ekonomicko-sociálnych dopadov pandémie koronavírusu a zvyšovania udržateľnosti a odolnosti hospodárstva a spoločnosti. Zameriame sa na jeden z jeho komponentov - Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť. Vo finančnom zobrazení tu ide o nezanedbateľnú sumu 1,163 miliárd eur, z toho až 998 miliónov na výstavbu, rekonštrukciu a vybavenie nemocníc a 58 miliónov na prípravu a riadenie projektových prác.

Odhliadnime teraz od mimoriadnej slabiny slovenského dokumentu, ktorý síce deklaruje pekný hlavný cieľ, že sa *„investíciami do moderných budov a technického vybavenia zefektívnia klinické a prevádzkové procesy, dosiahne sa lepší komfort pre pacientov a personál a zníži sa riziko nozokomiálnych nákaz“* (rozumej: v nemocnici získaných infekcií) a tiež, že sa *„zatraktívni prostredie pre špičkových odborníkov a pomôže znížiť ich odliv do zahraničia, najmä novej generácie zdravotníckych pracovníkov“*, ale keďže dosiahnutie týchto cieľov sa nezaväzuje merať, nebudeme ani vedieť, či sa skutočne naplnili a či investované miliardy priniesli zamýšľané efekty. Jediným merateľným ukazovateľom má byť počet nových a zmodernizovaných nemocničných lôžok.

Konkrétne ide o skolaudované nové a zmodernizované nemocnice v kapacite minimálne 2400 lôžok, z ktorých má byť 1035 lôžok v úplne nových nemocniciach na úrovni hrubej stavby, 870 postelí v úplne nových nemocniciach s plnou výbavou a 495 lôžok v jestvujúcich nemocniciach po ich rozsiahlej rekonštrukcii s plnou výbavou. Zmluvy na výstavbu a rekonštrukciu nemocníc majú byť podpísané do prvého štvrtroku 2024 a stavebné práce, nákup a inštalácia technológií a prístrojov ukončené najneskôr v druhom štvrtroku 2026. A to bude problém.

Ešte pri tvorbe slovenského Plánu obnovy sme apelovali na to, aby sme si stanovili také ciele, ktoré vieme reálne splniť, aby nebolo čerpanie zdrojov z EÚ zbytočne ohrozené. Nestalo sa tak. Pri výstavbe nových nemocníc v slovenských reáliách existuje už teraz obrovské riziko, že sa ciele a míľniky nestihnú naplniť. Aj pre lepšie fungujúce a vyspelejšie štáty by to bola poriadna výzva.

Ministerstvo zdravotníctva, napriek deklarovanému zásobníku investičných projektov, možno už tuší, že mu potečie voda do topánok, a možno aj preto vypúšťa do médií balóniky o kúpe bratislavskej nemocnice na Borochoch a špekuluje, ako si domácu úlohu bezpráčne zjednodušiť a predložiť ju do Bruselu tváriac sa, že nemocnica, ktorá je beztak skoro už celkom postavená a vybavená, a to zo súkromných zdrojov, je adeptom na verejné zdroje z Plánu obnovy. Staneme sa nakoniec rukojemníkmi vlastného Plánu obnovy a v mene neprepadnutia európskych stá miliónov eur, budeme prijímať inak neoptimálne riešenia? Alebo budeme svedkami rôznych negociácií s EÚ a žiadostí o zmenu projektov, cieľov, míľnikov či o predlžovanie termínov, respektíve flexibilného reportovania aj nedokončeného a prižmurovania očí z oboch strán?

Štát by v prípade použitia verejných zdrojov na investície do nemocničnej infraštruktúry v rámci Plánu obnovy mal ideálne sledovať verejný záujem, a tým sú kvalitnejšie, bezpečnejšie a dostupnejšie zdravotnícke služby a starostlivosť pre pacientov na celom Slovensku a nemal by programovo niekoho uprednostňovať či znevýhodňovať. V tomto zmysle by preto mali mať rovnaké možnosti na čerpanie peňazí z Plánu obnovy tak štátne subjekty, ako aj súkromné, neziskové, cirkevné či župné alebo mestské. V súťaži o víťazné projekty by mali vyhrať tí záujemcovia, ktorí vedľa spoločnosti doručiť najlepšiu hodnotu za peniaze, bez ohľadu na typ vlastníctva alebo právnu formu uchádzača.

Ak by sa napríklad súkromný investor chcel uchádzať o zdroje z Plánu obnovy na prípadnú stavbu ďalšej novej nemocnice v susedstve nemocnice Bory či jej rozšírenie, tak by mal mať rovnakú štartovaciu šancu ako prípadný štátny projekt nemocnice na Rázsochách.

V každom prípade sa však neprihovárame za použitie verejných zdrojov na odkúpenie už postavenej súkromnej nemocnice Bory, ktorá sa má otvárať budúci rok. Nedávalo by to logiku. Pre spoločnosť by to bolo neefektívne riešenie. Ak by štát použil verejné zdroje na odkúpenie tejto už postavenej nemocnice financovanej zo súkromných peňazí, tak by pacienti na Slovensku mali k dispozícii tak či tak stále len tú istú jednu nemocnicu, akurát by potom bola vo vlastníctve štátu. Ak by však štát použil tieto peniaze napríklad na rekonštrukciu nejakej existujúcej nemocnice, alebo by vyhlásil súťaž na stavbu novej nemocnice, tak by pacienti na Slovensku mali zrazu aj nemocnicu Bory a aj ďalšiu zrekonštruovanú nemocnicu alebo dokonca nejakú ďalšiu novú. Dve sú viac ako jedna.

Dušan Zachar, INEKO

Článok bol [publikovaný](#) 7.3.2022 v týždenníku .týždeň.